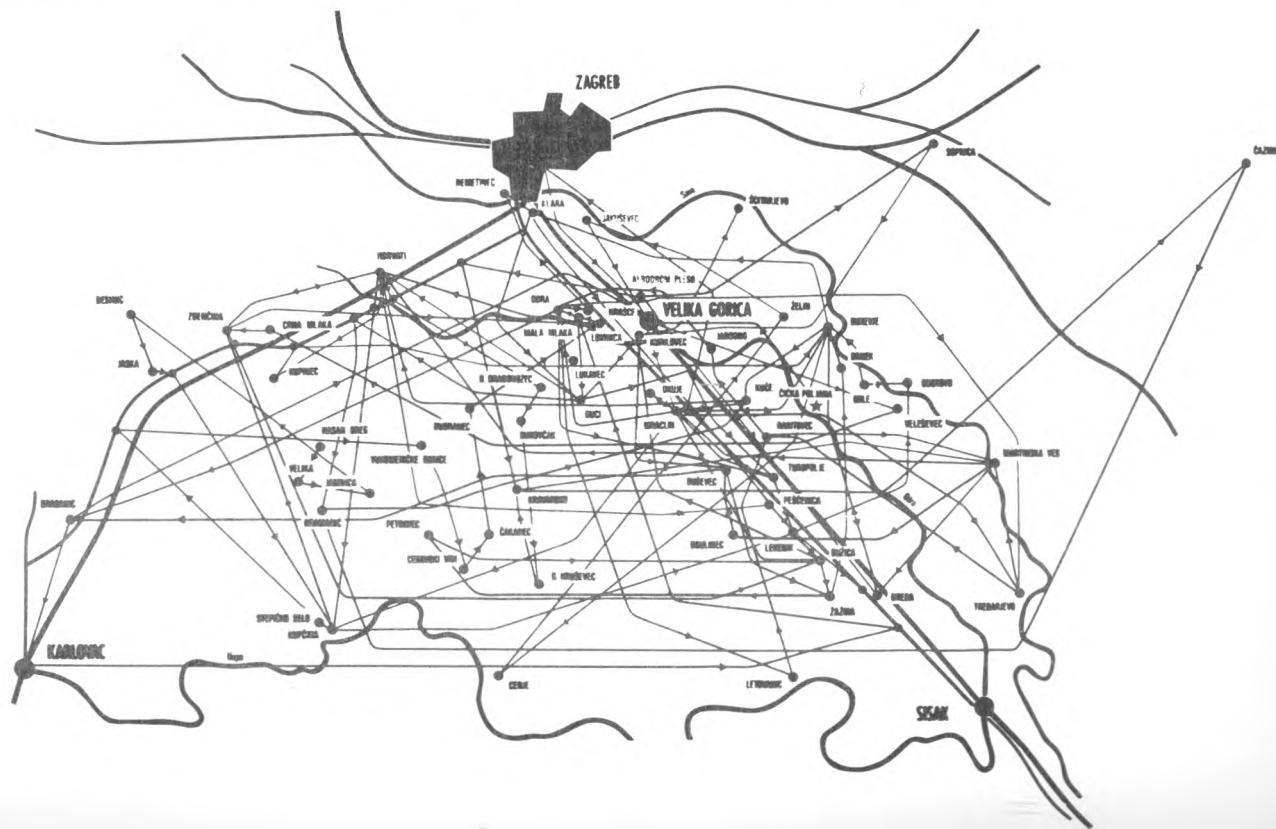

10

TUROPOLJSKO – POSAVSKI PARTIZANSKI ODRED

AKCIJE TIUROPOLJSKO - POSAVSKOG PARTIZANSKOG ODREDA

VIŠNJA HUZZAK

**TUROPOLJSKO - POSAVSKI
PARTIZANSKI ODRED**

MUZEJ TUROPOLJA

VELIKA GORICA

1983.

Muzej Turopolja, od svoga osnivanja, 13. srpnja 1960. godine radi na sakupljanju dokumenata i fotografija iz Narodno-oslobodilačke borbe Turopolja, Posavine, Vukomeričkih gorica i Pokuplja. Na taj način sakupljena je obimna građa iz tog najtežeg, ali najslavnijeg razdoblja povijesti ovoga kraja. To nam je omogućilo, da uz povijesne, likovne, etnografske priredimo i niz izložbi s temom iz Narodno-oslobodilačke borbe.

U čast 40-te obljetnice osnivanja Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda i Kotarskog narodno-oslobodilačkog odbora Velika Golica priredili smo izložbu, koja je najprije bila postavljena u izložbenoj dvorani stare barokne turopoljske vijećnice, spomenika kulture iz 1765. godine, danas zgrade muzeja Muzej Turopolja. Zatim ćemo izložbu preseliti u skromne prostorije vatrogasnog doma Dobrovoljno-vatrogasnog društva Čička Poljana, nedaleko od mjesta gdje je osnovan Turopoljsko-posavski partizanski odred i kuće u kojoj je održana osnivačka sjednica Kotarskog narodno-oslobodilačkog odbora Velika Gorica.

Tu će se uoči Dana borca, 3. srpnja 1983. godine održati zbor naroda velikogoričke općine, kao i susjednih općina, čiji su žitelji bili borci Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda, da još jednom stanu rame uz rame i postroje se pred svojim ratnim komandantom, te da se sjete svojih poginulih komandanata i komesara: Milana Mraovića-Simića, Ivana Mladena, Marijana Badela, Milana Radovića-Čokare, te brojnih rukovodilaca bataljona, četa i vodova, kao i boraca koji su dali svoje živote za naše ljepše sutra.

Na svečanom zboru u Čičkoj Poljani govoriti će drug Mika Špiljak, predsjednik Predsjedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, narodni heroj, sin ravne Posavine, koji je cijelo vrijeme rata proboravio u svojoj rodnoj Posavini, Turopolju, Vukomeričkim goricama, Pokuplju, Žumberku i zagrebačkoj oblasti prošavši put od borca do komesara bataljona vršeći razne dužnosti u Kotarskom komitetu Komunističke partije Hrvatske - Velika Gorica, sekretara SKOJ-a za Okrug Pokuplje, sekretara Oblasnog komiteta SKOJ-a zagrebačke oblasti, organizacionog sekretara Oblasnog komiteta KPH zagrebačke oblasti, sekretara Pokrajinskog komiteta Saveza komunističke omladine Jugoslavije za Hrvatsku, zatim sekretara Okružnog komiteta komunističke partije Hrvatske za Okrug Pokuplje, te nekoliko mjeseci prije konačnog oslobođenja zemlje 1945. godine, sekretara Gradskog komiteta Zagreba. Uvijek na čelu i u prvim redovima, kao u vrijeme narodno-oslobodilačke borbe, tako i poslije oslobođenja naše zemlje na raznim dužnostima u gradu Zagrebu, Socijalističkoj Republici Hrvatskoj i Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji, sve do danas kada se nalazi na najvišoj dužnosti, predsjednika Predsjedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

Drug Mika Špiljak će se ponovo sastati sa svojim ratnim drugovima, suborcima, članovima Kotarskog i Okružnog komiteta KPH - za Pokuplje, Kotarskog Narodno-oslobodilačkog odbora Velika Gorica i Okružnog narodno-oslobodilačkog odbora za okrug Pokuplje, te brojnim borcima Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda.

Borci Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda i svi prisutni, tom prilikom kao i uvijek, sjetit će se i odati počast najvećem sinu naših naroda Josipu Brozu Titu, koji nas je vodio u borbi za Oslobođenje zemlje i poslije u izgradnji naše samoupravne socijalističke zajednice.

Za izložbu: „Borbeni put Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda“, uz materijale Muzeja Turopolja, korišteni su dokumenti i fotografije Muzeja revolucije naroda Hrvatske Zagreb, Instituta za historiju radničkog pokreta u Zagrebu, Muzeja Sisak i Arhiva Vojno-historijskog instituta u Beogradu. Također su uzeti podaci iz Vojne enciklopedije[^] (II izdanje, Beograd 1975. godine).

Dokumenti i fotografije sakupljeni za izložbu, korišteni su i za ovu publikaciju, koju Muzej Turopolja Velika Gorica posvećuje 40-toj obljetnici osnivanja Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda.

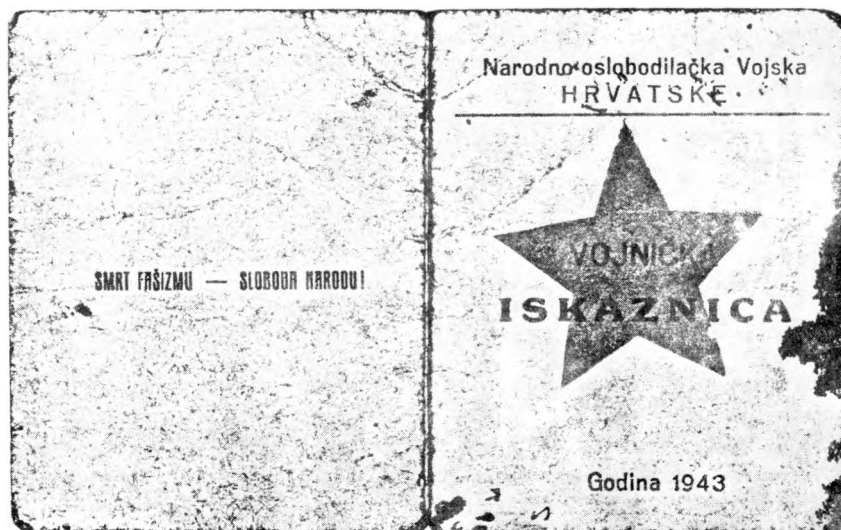
Zahvaljujemo se u prvom redu borcima Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda koji su svoje ratne dokumente i fotografije ustupili Muzeju Turopolja za izložbu i publikaciju. Zahvaljujemo se muzejima i institutima za korištenje građe, te svim onima, koji su na bilo koji način doprinjeli ostvarenju izložbe i publikacije „Borbeni put Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda“.

Autor

8. kolovoza 1943. godine na cvijetnim livadama kod sela Čička Poljana, pod vodstvom Kotarskog komiteta Komunističke partije Hrvatske — Velika Gorica osnovan je Turopoljsko-posavski partizanski odred. Samom osnivanju Odreda prethodilo je dulje vremensko razdoblje djelovanja i rada Komunističke partije u našem kraju.

Današnje područje općine Velika Gorica (ranije kotar Velika Gorica) s isključivo poljoprivrednim stanovništvom, relativno kasno uključuje se u napredni revolucionarni pokret, tako da do osnivanja partijske organizacije i Kotarskog komiteta KPH Velika Gorica dolazi tek u jesen 1940. godine, uz pomoć Mjesnog komiteta KPH Zagreb, a neposredno prije početka II svjetskog rata. Napredne snage pod utjecajem partije djelovale su i ranije, već od 1935. godine, preko knjižnica, mljekarskih zadruga, pjevačkih i sportskih društava, a nove ideje prvi su u ovaj kraj donosili napredni studenti i radnici, koji su radili ili studirali u Zagrebu i svakodnevno se željeznicom vraćali u svoje rodno Turopolje. Neposredno pred rat na području općine Velika Gorica djeluju 4 općinska komiteta i 13 partijskih ćelija s oko 50 članova. U siječnju 1942. godine dolazi do obr?eve partijske organizacije pod vodstvom sekretara Antuna Cvetkovića — Cvetka, sve do njegove pogibije 1. srpnja iste godine. Tada na oživljavanju partijske organizacije radi politički radnik Mika Špiljak. Komunisti pripremaju i organiziraju narod za ustanak i odlaze u prvu partizansku jedinicu na našem području, četu „Kljuka“, osnovanu u proljeće 1942. godine, koja u kratko vrijeme prerasta u vod, pa zatim u bataljon „Kljuka“.

Krajem 1942. godine, komunisti, SKOJ-evci i najborbeniji simpatizeri, u prvom redu omladinci, započeli su osnivati udarne grupe (sela Gudci, Kuće, Lukavec). Već 1943. godine udarne grupe postaju masovne, okupljaju i sve veći broj dezertera iz neprijateljske vojske, kao i onih koji se nisu odazvali pozivima u neprijateljsku vojsku, tako da je u travnju i svibnju u udarnim grupama bilo oko 200 boraca (sela Bukevje, Buševac, Jezero, Kobilić, Kuće, Lukavec, Poljana, Strmec, s Ščitarjevo, Veleševac, okolina Velike Gorice i dr.). Udarnim grupama je neposredno rukovodila partijska organizacija, a zadatak im je bio da vrše manje oružane akcije. Udarne grupe su kažnjavale ustaške zločince i špijune, oduzimale oružje i opremu domobranima koji su dolazili na dopust, rušili mostove i telefon-

Jedinica ili ustanova <i>2. četa u Batalj Tunepof. Partizanskog Odreda</i>	Broj iskaznice <i>137743</i>
Ime i prezime <i>Kosić Josip</i>	Od kad je u NO Vojsci <i>16. VI 1943</i>
Datum rođenja <i>27. III. 1944</i>	Čime je naoružan (broj puške) <i>puške broj 1959</i>
Odkle je mjesto i kotar <i>Lukavec gornji Velika Gorica</i>	Napomena promjena jedinice
Čin i zvanje <i>delegat</i>	Datum: <i>8. Dec. 1943</i>
Lični opis: Stas Lice Oči Usta Nos Brkovi Osob. znaci	
Vlastoručni potpis: <i>Kosić Josip</i>	
	Politički komesar: <i>Stjepan Fabijančić</i>
	Komandant: <i>V. Mladina</i>

sko-telegrafske linije, vršile diverzije na željezničkoj pruzi, napadale straže i patrole, vršile osiguranje mitinga i drugih političkih akcija NOP-a na terenu. Nakon što su brojno ojačale i stekle prva borbena iskustva, udarne grupe prešle su i na napade na neprijateljska uporišta. Zbog stalnih akcija udarnih grupa i partizanskih jedinica neprijatelj je bio prisiljen povući svoje manje posade i koncentrirati svoje snage u većim uporištima. Tako je veći dio našeg područja postao poluoslobođeni teritorij na kome su nastale povoljne mogućnosti za djelovanje partijske organizacije i ostalih organizacija NOP-a.

Jačanjem oružane borbe, protjerivanjem manjih ustaško-domobranskih i žandarmerijskih posada u veća uporišta, upadima u općine, uništavanjem spisa i službenih knjiga, bila je srušena ustaška vlast u većem dijelu našeg područja. U isto vrijeme kako u oslobođenim selima, tako i na poluoslobođenim teritorijima, t.j. na teritoriju na kojem nije bilo ni naših ni neprijateljskih jedinica, osnivani su narodnooslobodilački odbori, koji su vršili sve funkcije vlasti, pri čemu su se oslanjali na partijske aktiviste, a njihov rad je ispočetka objedinjavao Kotarski komitet i općinski komiteti partije. Već u prvoj polovini 1943. godine osnovani su seoski narodnooslobodilački odbori u 53 sela. Tada se formiraju i prvi općinski narodnooslobodilački odbori, a do konca 1943. godine bili su formirani općinski NOO-i za sve općine kao i seoski NOO-i u većini sela. Ustaška vlast održavala se još samo putem sile u mjestima gdje su bila neprijateljska uporišta. Tako je za vrijeme narodnooslobodilačke borbe djelovalo na našem području preko 70 seoskih ili mjesnih NOO-a, 7 općinskih i Kotarski NOO Velika Gorica, koji je, kao vrhovni organ narodne vlasti za ovaj kraj, objedinjavao rad općinskih i seoskih narodnooslobodilačkih odbora.

Kotarski narodnooslobodilački odbor Velika Gorica osnovan je 10. lipnja 1943. godine u kući braće Šestok u selu Poljani. Taj dan općina Velika Gorica slavi kao svoj praznik. Uži KNOO imao je 11 članova, od kojih su dvije drugarice. Za prvog predsjednika izabran je Stjepan Fabijančić — Japa.

Kasnije je kroz Kotarski narodnooslobodilački odbor prošao veći broj članova, koji su se smjenjivali ili odlazili na druge dužnosti. Od kolovoza 1943. godine Kotarski NOO počeo je djelovati kao ustanova, a formirao je i svoju kancelariju u klijeti Janka Paljevića u šiljakovačkim vinogradima. Prvi upravni službenik bio je Julije Dim, sudac Kotarskog suda u Velikoj Gorici. Uz Kotarski NOO otvorena je i kuhinja, a pored toga formirana je narodna straža s kurirskom službom. U prosincu, premješta se sjedište Kotarskog NOO-a u selo Opatiju (zaselak Sokoli), a nakon kratkog vremena, zbog nadiranja Čerkeza premješten je najprije u seoski dom u Vukomeriću, zatim nekoliko dana u Petravec, dok se konačno koncem prosinca 1943. smješta u staru drvenu školu u Cerovskom Vrh, tako da

je ovdje bilo sjedište Kotarskog NOO-a Velika Gorica sve do oslobođenja zemlje, kada se

9. svibnja 1945. seli u Veliku Goricu.

22. srpnja 1943. godine Kotarski komitet KPH — Velika Gorica šalje dopis Okružnom komitetu Pokuplje u kojem navodi da je borbeno raspoloženje naroda ovoga kraja sve masovnije i stupanje u partizane počelo je prerastati u opći narodni ustanak. Traži se sposobno vojno rukovodstvo i predlaže se osnivanje većih partizanskih jedinica.

Najznačajniji rezultat ovakvog razvoja političke i vojne situacije bio je osnivanje prvog partizanskog odreda ovog kraja. Na poziv Kotarskog komiteta KPH — Velika Gorica 8. kolovoza 1943. godine sakupilo se kod sela Čička Poljana preko 100 boraca udarnih grupa Turopolja i Posavine, gdje su odlučili osnovati Turopoljsko-posavski partizanski odred. Kotarski komitet postavlja za privremene rukovodiocce novoosnovanog bataljona Josipa Hapača za komandanta, a Franju Mikulića — Kopača za političkog komesara. Kao područje djelovanja Odreda određeno je Turopolje, Posavina, Pokuplje, dijelovi kotareva Zagreb, Sisak i Karlovac, teren koji je za neprijatelja bio naročito osjetljiv zbog neposredne blizine Zagreba, zbog važnih komunikacija Zagreb - Sisak i Zagreb - Karlovac, a također i politički zbog gotovo čisto hrvatskog karaktera ovih krajeva. Bataljon se u početku sastojao od 2 čete i njime je neposredno rukovodio Kotarski komitet KPH Velika Gorica. Samo osnivanje Odreda imalo je snažno djelovanje na borbeno raspoloženje naroda, pa su u Odred neprekidno stupali novi dobrovoljci, osobito iz sela Posavine.

21. kolovoza 1943. godine, Naredbom štaba II operative zone, Odluka Kotarskog komiteta KP Hrvatske Velika Gorica od 8. kolovoza 1943. o osnivanju Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda je potvrđena, te je Odred i službeno formiran. Za privremenog komandanta postavljen je Milan Mraović — Simić.

Konačno, Naredbom broj 27. Štaba II operative zone narodnooslobodilačke vojske i partizanskih odreda Hrvatske od 8. rujna 1943. godine, definitivno je formiran Turopoljsko-posavski partizanski odred od novoformiranog Turopoljskog bataljona i II bataljona žumberačko-pokupskog odreda. Za komandanta Odreda postavljen je Ivan Mladen, a za političkog komesara Marijan Badel. Tada je Odred već imao 300 boraca. Tako je počeo borbeni put Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda. Borbe Odreda izazvale su još brže širenje narodnog ustanka u svim krajevima Turopolja, Posavine i Pokuplja, a u Odred su neprekidno dolazili novi borci. Krajem studenog 1943. godine, Odred ima 4 bataljona sa 1019 boraca. Tako su nastali uvjeti da se prvenstveno od boraca Turopolja, Posavine i Pokuplja osnuje 8. siječnja 1944. prva regularna jedinica narodnooslobodilačke vojske na ovom terenu — Brigada „Franjo Ogulinac Seljo“. Turopoljsko-posavski partizanski odred dao je 2 bataljona za Seljinu brigadu kao i komandni kadar, komandanta Ivana Mladena i komesara Marijana Badela.

Štapa II. Operativne Zone H.O.V. i P.O. Hrvatske od dne 2. 11. 1945.

I.

- 1.) Od II. Bataljona Šumbaračko-Pokupskog P. Odreda i novoformiranih Turapoljskog Bataljona, formira se Turapoljsko - Posavski Partizanski Odred Hrvatske.
- 2.) Formiranje Odreda pristupiti odmah po prijemu ove naredbe.

II.

- 1.) Za komandanta Turapoljskog - Posavskog P. Odreda odredjuje se drug M i l a d e n Ivan, dosada v.d. načelnika Štapa XIII. Proleterске U.N.O. Brigade "Rade Končara".
- 2.) Za politkomesara Turapoljsko-Posavskog P. Odreda odredjuje se drug B a d e l Matijan, dosada zamjenik politkomesara Šumbaračko-Pokupskog P. Odreda.

III.

Za popunu Štapa za Turapoljsko-Posavskog P. Odreda predložite nam drugove iz dosadanjeg II. Bataljona Šumbaračko-Pokupskog P. Odreda, a isto tako i rukovodioce za novoformirani Bataljon. Potrebni komandni kadar za novoformirani Bataljon dat će XIII. Proleterска Brigada "Rade Končara".

Izvjestaj o izvršenom formiranju Turapoljskog - Posavskog P. Odreda pošaljite odmah.

ŠTAP II. OPERATIVNE ZONE H.O.V. i P.O. HRVATSKE

Poli. komesar:

M. Radošević

Komandant:

Vlado Matetić

Na znanje i postupak:

Štabu Turapoljsko-Posavskog P. Odreda.
Štabu Šumbaračko-Pokupskog P. Odreda.
Štabu XIII. Proleterске U.N.O. Brigade "Rade Končara".

Na znanje:

Glavnom Štabu H.O.V. i P.O. Hrvatske.
Štabu Kraljevačkog P. Odreda.
Štabu Moslavačkog P. Odreda.
Komandi Moslavačkog Područja.

Štapa II. Operativne Zone H.O.V. i P.O. Hrvatske.

Nakon formiranja Seljine brigade, Turopoljsko-posavski partizanski odred koji je sada imao samo jedan bataljon, dolaskom novih boraca opet je popunio svoje redove i nastavio akcijama na našem terenu. Život u Odredu bio je škola za nove borce, te je Odred bio stalno vrelo novih iskusnih boraca za popunjavanje Seljine brigade kao i drugih jedinica.

Turopoljsko-posavski odred je ubrzo imao dva bataljona, a već 21. siječnja 1944. godine, Odred osniva novi, treći bataljon, i ima 523 borca.

Kratko vrijeme iza toga Odred je u svom sastavu imao Štab odreda sa stražom, kuririma i minerima, 1, 2 i 3. bataljon, Ruski bataljon, Prateću četvu, Četvu za vezu, Kupčinsku četvu i Sanitetski vod s ukupno 572 borca. 1. svibnja 1944. Turopoljsko-posavski partizanski odred daje opet jedan bataljon od 170 boraca za popunu Seljine brigade, a 26. kolovoza iste godine ponovo dva bataljona, Treći i Ruski bataljon za Seljinu brigadu. Krajem prosinca 1944. Turopoljsko-posavski partizanski odred ponovo formira 3. bataljon i ima 564 borca.

16. veljače 1945. sastav Odreda je slijedeći: Štab odreda sa stražom, minerima i intendaturom, I bataljon, II posavski bataljon, III sisački bataljon, Prateću četvu, Četvu za vezu, i Sanitetski vod s ambulantom s ukupno 506 boraca i komandnog kadra.

U Turopoljsko-posavskom partizanskom odredu uz Turopoljce, bilo je mnogo boraca iz Posavine, napose iz Siska, pa su tako i bataljoni dobili naziv: II posavski bataljon i III sisački bataljon.

Turopoljsko-posavski partizanski odred bio je od 2. studenoga 1943. godine pod komandom Žumberačko-posavskog sektora, a 30. siječnja 1944. godine ušao je u sastav 34. divizije NOVJ.

Prvo „vatreno krštenje“ imao je Odred već nekoliko dana nakon osnivanja t.j. 13. kolovoza 1943. godine napadom na željezničku stanicu Velika Gorica. Akcija je uspješno završena, zaplijenjeno je više oružja te je ta akcija podigla moral i borbeno raspoloženje novih boraca. Drugu veliku borbu vodili su borci Turopoljsko-posavskog odreda s dijelovima 13. proleterske udarne brigade „Rade Končar“, 21. kolovoza u Donjoj Kupčini, gdje su odbacili ustašku bojnu, a 23. kolovoza vodili su borbe u Kupčini protiv ustaša. U toj borbi poginuo je privremeni komandant Milan Mraović — Simić.

Redale su se borbe Odreda, što ih je vodio ili samostalno ili u suradnji s drugim partizanskim jedinicama. U rujnu i listopadu izvršio je diverziju na pruzi Zagreb — Sisak i Zagreb — Karlovac, te vodio borbe protiv njemačkih i ustaško-domobranskih snaga, koje su upadale na slobodno područje. Noću između 9. i 10. studenoga Turopoljsko-posavski partizanski odred s Omladinskom brigadom „Joža Vtuhović“ napada kod Grede njemački transportni vlak. Noću između 20. i 21. studenog napada na aerodrom Pleso, gdje je zarobljeno 185 domobrana i zapaljene barake. Veliku akciju izvršio je Odred noću između 18. i 19. prosinca u Sopnici, razoružavši domobransku posadu te je tom prilikom uništio 2 skladišta s 390 tona avionskih bombi i protuavionskih granata. Dogodilo se to na pragu samog Zagreba, u kojem je gospodarila neprijateljska vlast. Redaju se akcije: 19. prosinca 1943. godine zajedno s 28. divizijom napad na aerodrom Kurilovec kada je zarobljeno 16 Nijemaca, 151 domobran i oslobođeno 460 talijanskih zarobljenika, te uništeno 6 kamiona, 1 avion i veće količine goriva. Zatim zauzimanje Horvata, borbe kod Donje Lomnice, rušenje pruge Zagreb — Karlovac, a početkom 1944. g. odbijanje neprijatelja kod Kramarića, Hasan Brega, Velike i Jamnice; u srpnju borbe kod Male Mlake; 19. prosinca 1944. napadaju iz zasjede neprijateljsku motoriziranu kolonu kod Oborova (s lijeve strane Save), a 30. prosinca zauzimaju ustaško uporište Rakitovec, da spomenemo samo najznačajnije borbe Odreda.

1945. godine Turopoljsko-posavski partizanski odred sudjeluje u obrani slobodnog područja Turopolja, Posavine i Pokuplja te produžava s diverzantskim akcijama na cestama i željezničkim prugama Zagreb — Velika Gorica — Sisak, Zagreb — Karlovac i Karlovac — Sisak, zajedno s jedinicama 34. udarne divizije.

U predahu između borbi borci Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda vježbali su se u rukovanju oružjem, ali su se također bavili sportom i kulturno-prosvjetnim radom. Izašle su brojne četne i zidne novine u kojima su pisali borci Odreda, a tkođer je izašao i

Redni broj	Naziv jedinice	I. Jedinice										II. Jedinice										III. Jedinice			
		a) Sadržaj					b) Sadržaj					c) Sadržaj					d) Sadržaj					e) Sadržaj			
		Oružje	Politička	Komunikacija	Podobijanje	Barutna	Oružje	Politička	Komunikacija	Podobijanje	Barutna	Oružje	Politička	Komunikacija	Podobijanje	Barutna	Oružje	Politička	Komunikacija	Podobijanje	Barutna	Oružje	Politička	Komunikacija	Podobijanje
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
1	Štab sa stražarima i komandirima	1	5	3	53	3	1	5	3	48	24	5		2		6	16								
2	I. bataljon	1	9	17	16	12	1	6	13	58	61	5	7			3	26								
3	II. bataljon	1	7	3	49	1	1	7	3	64	6	7				3	18								
4	III. bataljon	1	15	15	149	10	1	10	10	11	12	5	9		1	3	27								
5	Pravni bataljon	1	3	1	107	2	1	3	1	99	20	8	6		1	8	22								
6	Prostorna četa	1	5	11	44	2	1	4	9	28	36	1	1		5	1	9								
7	Četa za teret	1	2	4	21	1	1	4	4	13	15	1	1			1									
8	Komandna četa	1	2	1	15	1	1	2	1	17	17	1	1												
9	Školska četa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1												
	Školska	1	5	5	5	1	1	4	4	1	1	1	1		7	2	1	1							

jedan broj lista Odreda tiskan u lipnju 1944. godine na 26 stranica pod naslovom „Naša borba“. Imali su i dvije diletantske grupe.

Turopoljsko-posavski odred imao je i svoju nogometnu momčad, sportski partizanski klub „Borac“, koji je osnovan početkom 1944. godine u selu Ruča u Posavini. Borci Odreda odigrali su više utakmica u oslobođenim selima Posavine, Turopolja i Pokuplja, a uz borbe, utakmicama su prisustvovali i mještani. Također se u Odredu igrao i mali nogomet.

Na borbenom putu Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda, od njegova osnivanja 8. kolovoza 1943. u Poljani, pa do rasformiranja, 11. svibnja 1945. u Velikoj Gorici nakon Oslobođenja naše zemlje. Odred je vodio što samostalno, što u zajednici s drugim jedinicama narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije — 62 veće, ili manje bitke na području Turopolja, Posavine i Pokuplja, a 15 puta su borci rušili željezničku prugu između Zagreba — Velike Gorice — Siska, te Zagreba — Karlovca.

Na slavnom putu borbe za oslobođenje naše zemlje ugradilo je svoje živote 99 boraca Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda, a 16 boraca ovog Odreda izgubilo je svoje živote, bilo da su strijeljani od neprijatelja, bilo da su podlegli ranama u bolnicama ili kod kuće, tako da je ukupno 115 boraca Turopoljsko-posavskog odreda dalo svoje živote za oslobođenje. Vjerojatno da ti spiskovi nisu potpuni, naročito što se tiče boraca susjednih općina Velike Gorice, koji su se nalazili u Turopoljsko-posavskom odredu.

Tako su borci Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda, prekaljeni u nizu borbi i akcija, dočekali oslobođenje svoga kraja i svoje zemlje. Nakon svečanog ulaska u Veliku Goricu, Turopoljsko-posavski partizanski odred rasformiran je 11. svibnja 1945., te su borci Odreda popunili jedinice 34. udarne divizije IV udarnog korpusa Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije.

**KOMANDNI KADAR TUROPOLJSKO - POSAVSKOG PARTIZANSKOG
ODREDA**

KOMANDANTI

**Milan Mraović Simić v. d.
VIII -23. Vili 1943.**

**Ivan Mladen v. d.
Vili 1943.**

**Svari Mladen
8. IX 1943. -8. I 1944.**

**Milan Radović — Čokara
12. I - 17. VI 1944.**

**Mirko Vuković
VI - X 1944.**

**Tešo Buiat
X 1944. - 11. V 1945.**

KOMESARI

**Ivan Butković v. d.
VIII 1943.**

**Marijan Bade!
8. IX 1943.-8. f 1944.**

**Franjo Snobl
12. I - V 1944.**

**Andrija Pejnović
VI - VIII 1944.**

**Franjo Snobl
IX 1944. - IV 1945.**

AKCIJE TUROPOLJSKO-POSAVSKOG PARTIZANSKOG ODREDA (TPO)

1943.

13. VIII	Velika Gorica	željeznička stanica	
17. VIII	Mraclin	željeznička stanica	
21. VIII	Donja Kupčina		13. proleterska NOU brig. „Rade Končar“
23. VIII	Kupčina		
1/2. IX	Lekenik, Greda	rušenje želj. pruge	
27. IX	aerodrom Pleso		
X	Zagreb - Karlovac	rušenje pruge	
28. X	Krvarsko		
2/3 XI	Martinska Ves		
9/10 X1	Greda		Omladinska brig. „Joža Vlahović“
20/21 XI	aerodrom Pleso		
18/19 XII	Sopnica		
19. XII	aerodrom Kurilovec		28. divizija NOVJ

1944.

15. I	Gudci		I bataljon TPO
25. I	Horvati		
27. I	Kupinec		111 bataljon TPO
31. I	Zagreb - Karlovac	rušenje pruge	111 bataljon TPO
2. II	Bukevje		II bataljon TPO
4. II	Cerje, Želin		I bataljon TPO
7. II	Zagreb	Jakuševečki most	II bataljon TPO
10. II	Velika Gorica		
15. II	Crna Mlaka, Zdenčina		III bataljon TPO
21/22. II	Donja Lomnica		I i I i bataljon TPO i Udarna brigada „Franjo Ogulinac - Seljo“
26/27. II	selo Horvati	željeznička pruga	
25. III	D. Dragonožac, Bukovčak		
3. IV	G. Hruševac, Krvarsko		I bataljon TPO
4. IV	Čazma		III bataljon TPO i II Moslavačka brigada
8. IV	Kramarić, Hasan Breg		I i I i bataljon TPO
13. IV	Desinić, Jaska	prekinuli želj. prugu	III bataljon i minerska četa TPO
16. IV	Zagreb - Karlovac	prekinuli želj. prugu	mineri i III bat. TPO
17. IV	Kupčina		II bataljon TPO
19. IV	Stepičko selo (Kupčina)		II bataljon TPO
20. IV	Zagreb - Karlovac	prekinuli želj. prugu	TPO s minerima
7. V	Vukomeričke Gorice, Cerovski Vrh		TPO, Žumberački odred, I četa Omladinske brigade

8. V	Čakanec, Dubranec			
20. V	Donja Lomnica			
28/29. VI	Draganić - Karlovac	prekinuli željezničku prugu	II diverzantski i mineri TPO	bat.
2/3. VII	Mala Mlaka			
3. VII	Gudci			
6. VII	Zagreb - Karlovac	rušenje želj. pruge	I i III bataljon i minerska četa TPO	
9. VII	Kramarić			
11. VI	Kuče			
17. VI	Horvati, Zdenčina	rušenje želj. pruge	I i III batalj. TPO i II bat. Udarne brigade „Franjo Ogulinac - Seljo“	
19. VII	Dužica		I bataljon TPO	
20. VII	Mraclin			
4. VIII	Horvati - Zdenčina			
31. VIII i	Zagreb-Sisak	rušenje želj. pruge		
I, 2, 3 i 6. IX				
10. XI	Zagreb - Velika Gorica - Mraclin	rušenje želj. pruge	Sisački bataljon i minerska četa TPO	
II. XI	Trebarjevo, Martinska Ves		Posavski bat. TPO	
15. XI	Mraclin		I bataljon TPO	
16. XI	Okuje - Mraclin		Sisački bataljon TPO i minerska grupa	
17. XI	Bukevje		Posavski bataljon TPO	
20. XI	Mraclin, Turopolje „■“		Sisački bataljon TPO i minerska grupa	
22. XI	Horvati - Kupčina	rušenje želj. pruge	I bataljon TPO i minerska grupa	
24. XI	Zdenčina - Horvati	rušenje želj. pruge	I bataljon TPO i minerska grupa	
25. XI	Peščenica - Lekenik		I bataljon TPO	
28. XI	Dužica - Žažina		Sisački bataljon TPO	
28. XI	Drnek - Bukanje		Posavski bataljon TPO	
7. XII	Klara			
8. XII	Lukavec			
9. XII	Zagreb-Sisak	glavna cesta	I bataljon TPO	
10. XII	Turopolje (selo), Odra		I i III batalj. TPO	
11. XII	Hrašće		I bataljon TPO	
15. XII	Remetinec, sv. Klara, Peščenica - Lekenik		I bataljon TPO	
19. XII	Oborovo - Orla, Bukanje, Greda		I i II bataljon TPO	
20. XII	Bukanje, Kuče, Mraclin		111 bataljon TPO	
24. XII	Odra, Trebarjevo, Rakitovec, Jagodno		11 bataljon TPO	
25. XII	Odra			
29. XII	Letovanić, Rakitovec, Martinska, Ves, Trebarjevo		Sisački i Posavski bataljon TPO	
30. XII	Rakitovec			

1945.

10. I	Bukevje, Novo Čiče	II i IH bataljon	TPO
20. I	G. Vukojevac	111 bataljon	TPO
9. II	Drnek, Vrbovo, Veleševac	Sisački bataljon	TPO
1.111	Kurilovec, Buševac, Žažina	Sisački bataljon	TPO
2 1 1 1	Petrovec	Sisački bataljon	TPO
4. III	Dužica	Sisački bataljon	
15. III	Kurilovec, Ščitarjevc	Posavski bataljon	TPO
16.111	Trebarjevo, Martinska Ves	Sisački bataljon	TPO
16.111	Ogulinac		
17. III	Buševac	izviđački vod i	
1.V	Draganić	minerska grupa	TPO

POPIS POGINULIH BORACA TUROPOLJSKO - POSAVSKOG PARTIZANSKOG
ODREDA

Prezime i ime	Mjesto rođenja	Poginuli	Podaci
1. ANTOLOVIĆ STJEPAN	Čakanac	20. VI 1944. Horvati (Žumberak)	M T
2. ARBANAS MIJO	Lomnica Donja	13. VII 1944. Lukinić Brdo	M T
3. BABIĆ MIRKO	Novo Čiče	22. VIII 1944. Donja Kupčina	V H I
4. BENKOVČIĆ IVAN	Vrbovo	1944.	S B
5. BENKOVČIĆ JOSIP	Ruča	18. I 1944. Oborovo	M T
6. BENŠAK NIKOLA	Novo Čiče	19. V 1944. Ščitarjevo	V H I
7. BENŠAK NIKOLA	Petina	18. V 1944. negdje na položaju	V H I
8. BEŠEN IVAN	Bukevje		S B
9. BOGOVIĆ NIKOLA	Hotnja	1944. Veleševac	MT
10. BOŽIĆ IVAN	Novo Čiče		S B
11. BREBRIĆ MIJO	Markuševac		S B
12. BRKANIĆ DRAGO	Zablatje	25. X 1944. Trebovac	V H I
13. BUČINA IVAN	Drnek	10. XI 1944. Mraclin	M T
14. CEROVSKI JOSIP	Bukovčak	13.11.1944. Kupčina	M T
15. CIGETIĆ IVAN	Lukavec	5. V 1944. Slavetić	M T
16. CVETKO FRANJO	Turopolje	8.11.1945. Drnek	M T
17. ČEŠKOVIĆ MIJO	Kravarско	XI 1944. Kravarsko	M T
18. ČUBANEC IVAN	Veleševac	28. XII 1944. Rakitovec	M T
19. DETELIĆ IMBRO	Buševac	10. I 1944. u borbi	V H I
20. DEVERIĆ MIJO	Lomnica Donja	5. V 1944. Kramarići	V H I
21. DIMINA STJEPAN	Veleševac		S B
22. DOROTIĆ - ŠIMEC MARA Dubranec		V 1944. u Pokuplju	V H I
23. DOROTIĆ JAKOB	Dubranec	XI 1943. aerodrom Pleso	V H I
24. DULMIN ZVONKO	Veleševac	8.11.1945. Drnek	M T
25. ĐUMLIJA PAVAO	Petrov ina	7. VI 1944. Kotari (Karlovac)	M T
26. FABIJANČIĆ ANTUN	Kuče	22. VIII 1943. Kupčina	M T
27. FABIJANKOVIĆ IVO	Suša	17. XII 1944. Turopolje	M T
28. FALAT IVAN	Rakitovec	24. X 1944. Čička Poljana	M T
29. FURKO IMBRO	Ruča	7. V 1944. Jamnička Kiselica	M T
30. FURKO MATO	Veleševac	8. V 1945. Draganić	M T
31. GRGAR ĐURO	Ribnica	VIII 1943.	M T
32. HAČIĆ SLAVKO	Turopolje	22. VIII 1943. Zdenčina	M T
33. HAPAČ IVAN	Ščitarjevo	1943. Ruča	M T
34. HAPAČ NIKOLA	Ščitarjevo	29.IV 1944.	V H I
35. HRVAČIĆ MIRKO	Lomnica Gornja		S B
36. IVANČIĆ STJEPAN	Veleševac	19. X 1944. Čička Poljana	M T
37. IVANKOVIĆ ĐURO	Luka Lijeva	1. V 1945. Vrbovo	M T
38. JAMBREK NIKOLA	Sasi	14. IV 1945. Generalski Stol	M T
39. JANJEČIĆ JURAJ	Mičevac	10. XI 1944. Donja Lomnica	M T
40. JURATOVIĆ ALOJZ	Dubranec	28. I 1945. Žažina	V H I
41. KADABEC JOSIP	Novo Čiče	15. X 1944. na položaju	V H I
42. KORENIKA JURAJ	Hrašće	IX 1943. Vukojevac	V H I
43. KARNAS STJEPAN	Lukavec	7. XII 1943. Lukavec	M T
44. KLENOVIĆ IVAN	Mičevac	17. XI 1944. Cazin (Bosna)	M T

45. KOLETIC PETAR	Ruča	7. V 1944. L. Štefanki	M T
46. KOS STJEPAN	Dubranec	14. 11 1944. Dubranec	V H I
47. KOSOVIC IVAN	G. Podotočje	5. V 1945. Generalski Stol	M T
48. KOTRMAN JOSIP	Kobilič	17. III 1945. Martinska Ves	M T
49. KOVAČIĆ FRANJO	Mraclin	18. VII 1944. Pisarovina	V H I
50. KOVAČIĆ IVAN	Veleševac		S B
51. KOVAČIĆ MIJO	Lipnica - Dubranec	22. II 1944.	V H I
52. KRAMARIĆ JOSIP	Ruča	16. X 1943. Trebarjevo D.	M T
53. KUČIĆ JURAJ	Gudci	IV 1944. Desni Štefanki	M T
54. KUNIĆ STJEPAN	Velika Mlaka	15. X 1944. Dubranec	V H I
55. KUŠEVIĆ PETAR	Dubranec		S B
56. LACKOVIĆ TOMO	Velika Mlaka	19. IV 1944. Jamnica	V H I
57. LESIĆ VLADO	Odra	22. VIII 1944. Kupčina	V H I
58. LIPAR DRAGUTIN	Lomnica Donja	XI 1943. Pisarovina	M T
59. LUČIĆ JOSIP	Kuće	3. IX 1943. Odra	M T
60. MAĐERIĆ STJEPAN	Veleševac	8. V 1944. Draganić	M T
61. MALEC SLAVKO	Drnek	1943.	S B
62. MIHORDIN MIJO	Bukevje	24. V 1945. Mraclinska šuma	M T
63. MIKULČIĆ IVICA	Pleso	10. V 1944. Kravarsko	V H I
64. MRAQVIĆ MILO			
65. MUNIĆ DRAGUTIN	prvi komandant	22. VIII 1943. Kupčina	M T
66. MUNIĆ ĐURO	Bukevje	20. X 1944. Trebovac (D. Selo)	M T
67. MUNJIĆ NIKOLA	Bukevje		S B
	Vukomerić	23. IV 1944. Hasan Breg (Pisarovina)	M T
68. PAJTUD MATO	Veleševac		S B
69. PAJTUD MATO	Ruča	1944.	S B
70. PAVIŠIĆ VINKO	Lukavec	8. II 1945. Veleševac	M T
71. PEJAK IVAN	Čakanec	7. V 1944. Lukinić Brdo	M T
72. PENDELIN STJEPAN	Drnek	1944.	V H I
73. PERIŠA NIKOLA	Ščitarjevo	1943. Poljana Odranska	M T
74. PETRNAC STJEPAN	G. Podotočje	25. III 1945. Donja Bačuga	M T
75. PETRIČEVIĆ RUDOLF	Sop		S B
76. POKUPEC JOSIP	Čička Poljana	6. I 1944. Turopoljski lug	M T
77. PRŠAK IVAN	Veleševac	28. XI 1943. Turopolje	M T
78. RADIĆ IVICA		1944.	M T
79. RADIČEVIĆ ĐURO	Čička Poljana	III 1944. Čakanec	M T
80. RANJIVIĆ MILO			
81. REKIĆ DRAGUTIN	ČOKARA	Dugo Selo	17. VI
82. REKIĆ RAŠAD	Strmec Bukevski		S B
83. RENDULIĆ M.	Strmec	11. VI 1944.	V H I
	Gladovec		
	Po kupski	11. V 1944.	V H I
84. SMOLKOVIĆ MIRKO	Lomnica Donja	II 1944. Kupčina	M T
85. STANČIĆ KARLO	Vukovina	ljetu 1943. Žumberak	M T
86. SUČEC IVAN	Drnek	1943.	S B
87. SUČIĆ TOMO	Lukavec	17. VI 1944. Blatnica	M T
88. ŠESTAK MIRKO	Poljana Čička	15. IV 1944. Kupčina	M T
89. ŠTOS		21. XI 1944. Pleso	V H I
90. VRANEKMATO	Preseka	7. II 1944. Veleševac	M T
91. VRANEŠ FRANJO	Bukevje	7. V 1945. Jamnica	V H I
92. VRANIĆ IVAN	Drnek	1944.	S B

93.	VRBAN FILIP	Čret			S B
94.	VRBAN STJEPAN	Čret			S B
95.	VUČIĆ IVAN	Odra	X	1943.	V H 1
96.	VUČIN IMBRO	Veleševac			S B
97.	VUČIN JOSIP	Veleševac			S B
98.	VUČIN STJEPAN	Veleševac		Veleševac	MT
99.	ZIMA MATO			1944.	V H 1

***LEGENDA:**

Podaci za poginule borce nalaze se:

MT — Muzej Tropolja Velika Gorica

SB - Općinski odbor SUBNOR-a Velika Gorica

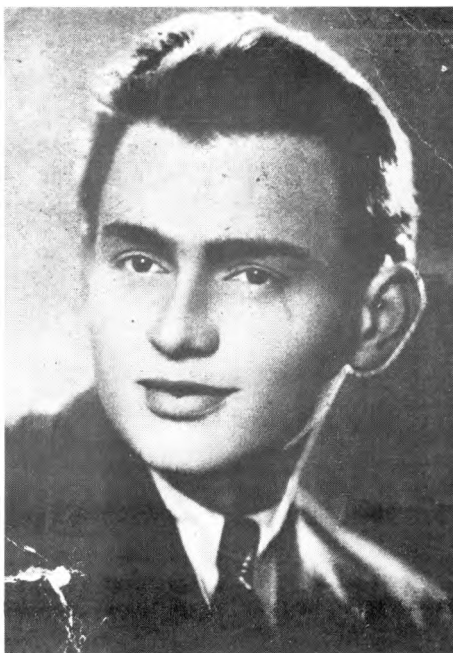
VHI — Arhiv Vojno-historijskog instituta Beograd

STRIJELJANI I UMRLI BORCI TUROPOLJSKO-POSAVSKOG
PARTIZANSKOG ODREDA ZA VRIJEME NARODNOOSLOBODI LAČKOG RATA

Prezime i ime	Mjesto rođenja	Strijeljan — umro	Podaci
1. Antolić Simo	Veleševac	umro Suva Perna	M T
2. Bedeković Josip	Mičevac	strijeljan	S B
3. Bedeković Marko	Mičevac	ubijen 25. I 1945. u Mičevcu	M T
4. Brcković Ivan	Mičevac	strijeljan od ustaša	S B
5. Brcković Marko	Mičevac	umro od tifusa u Mičevcu XI 1944.	M T
6. Cerovski Tomo	Dubranec	umro od tifusa u bolnici u DUBRICI 24. III 1945.	V H 1
7. Dolački Stjepan	Veleševac	ubijen u Sisku 26. IV 1945.	M T
8. Furko Mato	Veleševac	strijeljan u Velikoj Gorici	V H 1
9. Haluga Marko	Mičevac	strijeljan od ustaša	S B
10. Hlopec Slavko	Novo Čiče	ubijen od Čerkeza 22. IV 1944. u Dubrancu	M T
11. Hotman Ivan	Mičevac	strijeljan od ustaša	S B
12. Ketin Josip	Veleševac	ubijen 3. IV 1945. u Jasenovcu	M T
13. Kruhan Milan	Jezero	umro 17. IV 1944. u vojnoj bolnici na Siciliji (Italija)	M T
14. Vadić Janko	Lukavec	nestao iz zatvora u Savskoj cesti u Zagrebu 17. IV 1944.	M T
15. Večerin Josip	Čička Poljana	1944. Čerkezi strijeljali kao taoca	M T
16. Vrban Josip	Čret'	umro u zarobljeništvu Barloti - Italija 21. XII 1943.	M T

Ivan Mladen, prvi komandant Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda, poginuo 10. veljače 1944. godine u Veleševcu kao komandant brigade „Franjo Ogulinac-Seljo”.

Marijan Badel, prvi politkomesar Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda, poginuo 22. lipnja 1944. godine kod Svete Jane kao komesar brigade „Franjo Ogulinac-Seljo”. Narodni heroj.

Tešo Bulat komandant i Franjo Šnobl komesar Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda s drugovima.

Sjedište štaba Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda s članovima štaba. Gornji Hruševac, 1944. godine.

Borci Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda nakon formiranja Odreda 8. kolovoza 1943. godine u pokretu prema Cerovskom Vrh

Prvi bataljon Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda s komandantom Ivanom Graberom prilikom polaska u napad na Ivanić-grad. Ruče, siječanj 1945. godine.

Omladina sela Modruše
predaje zastavu borcima
Turopoljsko - posavskog
partizanskog odreda.

Zastavu prima komesar
bataljona Andrija Radičević.

Ožujak, 1945. godine.

Borci Turopoljsko - posavskog
partizanskog odreda nakon izvršene
predaje zastave.

Modruše kod Peščenice,
ožujak 1945. godine .

Zabava s narodom nakon
izvršene predaje zastave
borcima i čete 2. bataljona
Turopoljsko - posavskog
partizanskog odreda.

Modruše kod Peščenice,
ožujak 1945. godine .

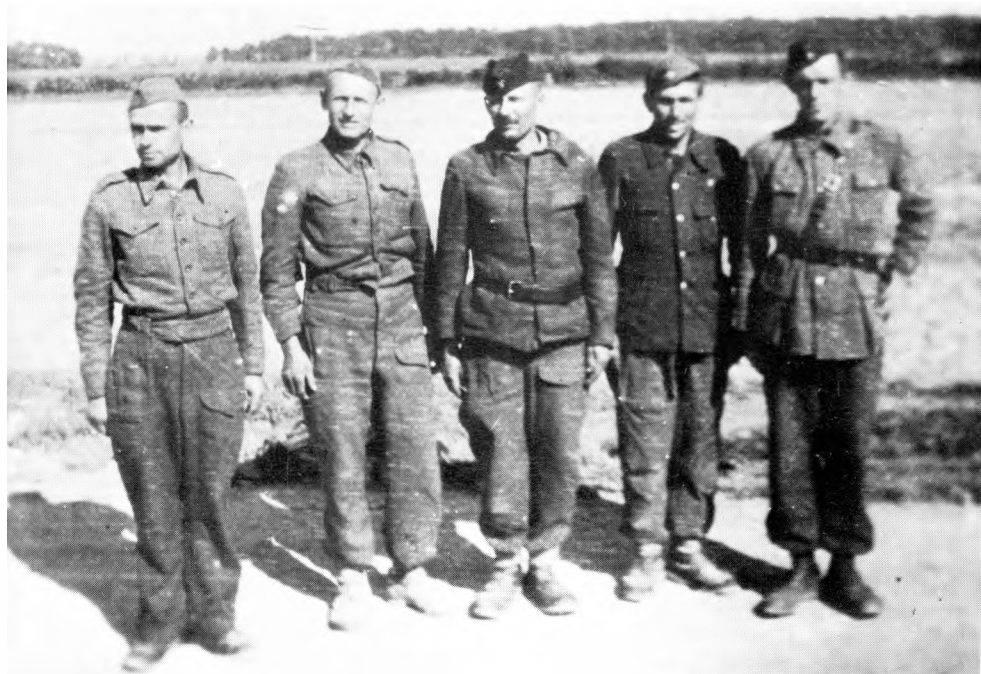

Borci Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda koji su pratili englesku delegaciju u Sloveniju

Treći bataljon Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda prilikom odlaska jednog dijela Bataljona za popunu brigade „Franjo Ogulinac-Seljo”
Lučelnica, proljeće 1944. godine

Konjušari pri štabu Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda

Minobacačko odjeljenje prateće čete Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda.
Gornji Hruševac, siječanj 1945. godine.

Borci Prve čete I bataljona Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda
Šiljakovina, proljeće 1944. godine

Grupa boraca Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda

Drug Mika Špiljak otkriva spomenik na mjestu osnivanja Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda.

Čička Poljana, 5. kolovoza 1963. godine.

0

A*

Proslava 20. obljetnice Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda na kojoj je govorio drug Mika Špiljak.

Čička Poljana, 5. kolovoza 1963. godine.

Izdavač:	Muzej Turopolja Velika Gorica
Za izdavača:	Višnja Huzjak
Suradnici na obradi arhivske dokumentacije:	Olgica Lastrić Maca Popovčić Antun Miletić Franjo Mrzljak
Likovna oprema:	Marija Leko
Lektura:	iz fototeke Muzeja Turopolja
Fotografije:	fot. naslovne strane Jozo Vranić fot. br. 16 i 17. Višnja Huzjak fot. iz NOB-e presnimio Jozo Vranić
Karta:	„Akcije Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda”
Stručna obrada:	Višnja Huzjak Olgica Lastrić
Likovna izrada:	Stjepan Šafranić
Tisak:	Studentski centar Sveučilišta u Zagrebu OOUR Grafički servis
Naklada:	3000 komada

Lipanj 1983.

Naslovna strana:	Čička Poljana, spomenik na mjestu osnivanja Turopoljsko-posavskog partizanskog odreda
Idejno i likovno rješenje:	Mladen Pejaković, akademski slikar

VELIKA GORICA

1983.